

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ 4^{ης} ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 21^{ης} ΙΟΥΛΙΟΥ 2025 (Γ' ΘΕΡΙΝΟ ΤΜΗΜΑ)

ΜΕΛΗ: Σωτηρία Ντούνη, Πρόεδρος, Ευαγγελία-Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδρος, Κωνσταντίνος Κρέπης, Νεκταρία Δουλιανάκη, Νικολέτα Ρένεση, Νικόλαος Βόγκας και Χρυσούλα Μιχαλάκη, Σύμβουλοι, που αποτελούν την Ολομέλεια κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, η οποία συγκροτήθηκε σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 18 του ν. 4820/2021.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ: Ιωάννης Κάρκαλης, Αντεπίτροπος Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Σταυρούλα Τσάλα, Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Υπηρεσία.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΗ ΓΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

«Άρθρο

**Αύξηση κρινόμενων προσώπων για απονομή σύνταξης λογοτεχνών –
καλλιτεχνών έτους 2025**

1. Ειδικά για το έτος 2025 ο αριθμός των προσώπων που κρίνεται από την Επιτροπή της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3075/2002, δύναται να αυξηθεί στα εξήντα (60), κατά παρέκκλιση του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3075/2002 (Α' 297), περί συνταξιοδότησης λογοτεχνών – καλλιτεχνών.
2. Η αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων της παρ. 1 διενεργείται από την Επιτροπή που συγκροτήθηκε με την υπ' αρ. 522709/25.11.2024 (ΥΟΔΔ' 1410) κοινή απόφαση των Υφυπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**

Ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ιωάννης Κάρκαλης διατύπωσε την ακόλουθη έγγραφη γνώμη:

«1. Εισάγουμε ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος προς γνωμοδότηση, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 73 παρ. 2, 98 παρ. 1 περ. δ' του Συντάγματος καθώς και αυτές των άρθρων 10 παρ. 1 και 36 περ. β' του ν. 4820/2021 «Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις» (Α' 130), σχέδιο άρθρου με τίτλο «Αύξηση κρινόμενων προσώπων για απονομή σύνταξης λογοτεχνών-καλλιτεχνών έτους 2025», το οποίο απεστάλη στο Ελεγκτικό Συνέδριο (αρ. πρωτ. ΕλΣυν 354/16-7-2025) με το από 16-7-2025 έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, εκθέτουμε δε τα ακόλουθα:

2. Οι υπό γνωμοδότηση διατάξεις, αφορώσες στην καταβολή συντάξεων από το Δημόσιο, εισάγονται παραδεκτώς ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος (άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος).

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3075/2002, οι οποίες έχουν υιοθετηθεί σε συνέχεια αντίστοιχων ρυθμίσεων (σχ. ν.δ. 214/1973 και ν. 2435/1996) προβλέπεται ο κανονισμός, μέχρι τριάντα (30) κατ' έτος, συντάξεων σε λογοτέχνες ή καλλιτέχνες, που έχουν προσφέρει διακεκριμένες υπηρεσίες στην ανάπτυξη των γραμμάτων ή των τεχνών και εφόσον πληρούν τις τασσόμενες στις εν λόγω διατάξεις προϋποθέσεις. Περί του διακεκριμένου των υπηρεσιών αποφαινεται εννεαμελής επιτροπή, συγκροτούμενη με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού.

4. Με τις υπό γνωμοδότηση διατάξεις, ειδικώς για το έτος 2025, διπλασιάζεται το ετήσιο αριθμητικό όριο των ως άνω τιμητικών συντάξεων από τριάντα (30) σε εξήντα (60). Κατά τα αναφερόμενα στη συναφή αιτιολογική έκθεση, ο διπλασιασμός οφείλεται στο γεγονός ότι καθυστέρησε η συγκρότηση της κατά τα ως άνω εννεαμελούς επιτροπής με αποτέλεσμα να μην κανονισθούν παντάπασιν για το έτος 2024 τιμητικές συντάξεις. Ενόψει αυτών, η εισαγόμενη ρύθμιση παρίσταται εύλογη και δικαιολογημένη.

5. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω προτείνουμε όπως η Ολομέλεια του Σώματος γνωμοδοτήσει θετικώς επί των ρυθμίσεων του εισαγομένου, συνταξιοδοτικού περιεχομένου, άρθρου.»

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ο Σύμβουλος Κωνσταντίνος Κρέπης, που ορίστηκε από την Πρόεδρο εισηγητής, αναφέρθηκε αναλυτικά στο περιεχόμενο των υπό γνωμοδότηση διατάξεων, με έμφαση στα σημαντικότερα ζητήματα που ανέκυψαν κατά την επεξεργασία τους.

Επακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της Ολομέλειας, τα οποία ενέκριναν την κάτωθι γνωμοδότηση.

1. Με τις υπό γνωμοδότηση διατάξεις, που αναφέρονται στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των λογοτεχνών - καλλιτεχνών, προβλέπεται ότι ειδικά για το έτος 2025, ο αριθμός των προσώπων που δύναται να προταθούν από την Επιτροπή της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3075/2002 ως δικαιούχοι της σύνταξης δύναται να αυξηθεί στα εξήντα (60) πρόσωπα, κατά παρέκκλιση της παγίως ισχύουσας πρόβλεψης της παρ. 1 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου, που ορίζει ότι ο αριθμός των προτεινόμενων δικαιούχων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριάντα (30) ετησίως. Επίσης, ορίζεται ότι η αξιολόγηση των σχετικών υποψηφιοτήτων διενεργείται από την Επιτροπή που συγκροτήθηκε με την 522709/25.11.2024 (Υ.Ο.Δ.Δ. 1410) κοινή απόφαση των Υφυπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού.

2. Υπενθυμίζεται ότι στο άρθρο 1 του ν. 3075/2002 (Α' 297), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 2 του ν. 3620/2007 (Α' 276), 4 του ν. 4151/2013 (Α' 103) και 16 του ν. 5045/2023 (Α' 136), ορίζονται τα εξής: «1. Δικαίωμα ισόβιας σύνταξης από το Δημόσιο Ταμείο αποκτούν και οι Ελληνικής υπηκοότητας ή Έλληνες το γένος λογοτέχνες και καλλιτέχνες, γενικά, που έχουν προσφέρει διακεκριμένες υπηρεσίες στην ανάπτυξη των γραμμάτων ή των τεχνών. Η σύνταξη αυτή είναι μηνιαία, απονέμεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού, ο δε αριθμός των προτεινόμενων δικαιούχων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριάντα (30) ετησίως. 2. (...) 3. Για την προσφορά ή όχι διακεκριμένων υπηρεσιών αποφαινεται, με πλήρως αιτιολογημένη γνώμη, εννεαμελής Επιτροπή η οποία συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού (...) 5.α. Η μηνιαία σύνταξη της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού ανέρχεται στο ποσό των επτακοσίων εβδομήντα έξι (776) ευρώ (...) 9. Η καταβολή της σύνταξης αρχίζει από την πρώτη του επόμενου μήνα εκείνου που υποβάλλεται η αίτηση στο Υπουργείο Πολιτισμού (...)).»

3. Οι προτεινόμενες διατάξεις, που αναφέρονται στο ειδικό καθεστώς απονομής ισόβιας σύνταξης σε λογοτέχνες - καλλιτέχνες, υπόκεινται στην υποχρεωτική, κατά τα άρθρα 73 παρ. 2 και 98 παρ. 1 περ. δ' του Συντάγματος, γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, δοθέντος ότι η καταβολή των

συντάξεων αυτών βαρύνει το Δημόσιο Ταμείο (βλ. και άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 4387/2016, Α' 85).

4. Από την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει τις επίμαχες διατάξεις προκύπτει ότι κατά το έτος 2024 δεν αποδόθηκαν "τιμητικές" συντάξεις σε λογοτέχνες - καλλιτέχνες, καθώς η 522709/25.11.2024 κοινή υπουργική απόφαση, με την οποία συγκροτήθηκε η Επιτροπή απονομής τιμητικών συντάξεων, δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 27.12.2024, με συνέπεια η εν λόγω Επιτροπή να μην συνεδριάσει κατά το ανωτέρω έτος (2024). Δοθέντος δε ότι με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (άρθρο 1 παρ. 1 ν. 3075/2002) η Επιτροπή δύναται να αποδώσει συντάξεις σε τριάντα (30) δικαιούχους ετησίως, με τις προτεινόμενες διατάξεις επιδιώκεται η αύξηση του εν λόγω αριθμού από τριάντα (30) σε εξήντα (60) αποκλειστικά και μόνο για το έτος 2025.

5. Αναφορικά με την προκαλούμενη δημοσιονομική επιβάρυνση, από την Α.Π.: 323512/14.7.2025 εισηγητική - οικονομική έκθεση της περ. ε' της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 του Υπουργείου Πολιτισμού, προκύπτει ότι, όσον αφορά τα προηγούμενα έτη, το ύψος της πρόσθετης δαπάνης δεν δύναται να προσδιορισθεί επακριβώς, καθόσον εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα. Με το ως άνω περιεχόμενο και χωρίς να παραγνωρίζονται οι υπαρκτές δυσχέρειες του σχετικού υπολογισμού, καθώς κρίσιμος χρόνος όσον αφορά την έναρξη καταβολής της σύνταξης των προσώπων αυτών είναι η πρώτη του επόμενου μήνα εκείνου που υποβάλλεται η σχετική αίτηση στο Υπουργείο Πολιτισμού (άρθρο 1 παρ. 9 ν. 3075/2002), η εν λόγω έκθεση ως προς το σκέλος αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι πληροί τις απαιτήσεις των άρθρων 75 παρ. 3 του Συντάγματος και 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014, προεχόντως διότι δεν παρατίθενται στοιχεία για την ημερομηνία υποβολής των εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης, από την οποία θα εξαρτηθεί η αναδρομική δημοσιονομική επιβάρυνση. Αντίθετα, όσον αφορά το έτος 2025, η σχετική πρόσθετη δαπάνη προσδιορίζεται επακριβώς στην ως άνω έκθεση, ανερχόμενη σε 23.280,00 (776 X 30 επιπλέον δικαιούχοι) ευρώ μηνιαίως.

6. Συναφώς επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 73 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο του Συντάγματος, τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια απαιτείται να είναι ειδικά, ενώ δεν επιτρέπεται κατ' αρχήν η παρείσφρηση συνταξιοδοτικών διατάξεων σε μη ειδικό νόμο, ήτοι σε νόμο που αποσκοπεί στη ρύθμιση άλλων θεμάτων, μη συνταξιοδοτικών. Στην επιταγή αυτή του Συντάγματος συμμορφώνεται ο νομοθέτης και όταν οι θεσπιζόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις αφενός ενταχθούν σε ιδιαίτερο κεφάλαιο νομοσχεδίου περιέχοντος και άλλες ρυθμίσεις, αφετέρου, στον τίτλο του νομοθετήματος αυτού, γίνει ειδική αναφορά στις συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις που αυτό περιλαμβάνει (ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 5ης Ειδ. Συν. 12.12.2022, 4ης Ειδ. Συν. 13.11.2024). Συνακόλουθα, πρέπει το νομοθέτημα, εντός του οποίου θα περιληφθούν οι υπό γνωμοδότηση διατάξεις, να συμμορφώνεται με τις ως άνω απαιτήσεις.

7. Οι προτεινόμενες διατάξεις, με το περιεχόμενο που προαναφέρθηκε, παρίστανται εύλογες και δικαιολογημένες, καθόσον εισάγουν εξαιρετική και περιορισμένης χρονικής ισχύος ρύθμιση, με πρόδηλο σκοπό την επιτάχυνση της διεκπεραίωσης των αιτημάτων συνταξιοδότησης που εκκρεμούν ενώπιον του Υπουργείου Πολιτισμού, ενόψει και του γεγονότος ότι κατά το προηγούμενο έτος (2024) δεν αποδόθηκαν "τιμητικές" συντάξεις σε λογοτέχνες - καλλιτέχνες.

Μετά το τέλος της συνεδρίασης συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από την Πρόεδρο, υπογράφεται από την ίδια και τη Γραμματέα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ

